

Duna–Tisza Közi Falugondnoki Hírlevél

XVIII. évfolyam, 91. szám

2015/3.

Huszonöt éve...

Habár minden falugondnoki alapképzésen elhangzik, nem árt néha emlékeztünkbe idézni: 1990 nyarán létesültek az első falugondnoki szolgálatok Borsod-Abaúj-Zemplén megye 24 kistépelülésén. A Csereháti Településszövetség és a Falufejlesztési Társaság kezdeményezését a megyei tanács elnöke, dr. Szabó György tartotta olyan jelentősnek, hogy megtámogatta az első gépjárművek beszerzését. Az aprófalvaknak a „halmozottan hátrányos térségi” támogatásokból – a hamarosan megvalósult önkormányzatiság keretein belül – volt annyi mozgásterük, hogy a működési költségeket képesek voltak kigazdálkodni. Az első önkormányzati választásokon három falugondnokból lett polgármester (akkor még e ketős munkakör nem volt összeférhetetlen). Ahogy Csomós József református lelkész, a Településszövetség akkori elnöke a sárospataki 10 éves találkozón megjegyezte, egy papírlap elég volt a pályázat benyújtásához. Borsod-Abaúj-Zemplén megye sokáig őrizte önállóságát a falugondnokságok pályáztatásával és saját finanszírozásával, ez sok segítséget nyújtott az 1991-ben a Népjeléti Minisztérium kereteiben megindult falugondnoki hálózat fejlesztéséhez, mivel a fokozatosan bővülő hálózat több forráson osztozhatott.

A negyedszázados évfordulón álljon itt az első települések névsora: Belegrád, Borsodgeszt, Fancsal, Fáj, Fóny, Gagybátor, Háromhuta, Hejce, Hejőkürt, Istvánmajor, Irota, Kány, Károlyfalva, Keresztéte, Komlóska, Litka, Mocsolyástelep, Mogyoróska-Regéc, Nyomár, Sóstótfalva, Tomor-Hegymeg, Tornaszentjakab, Varbóc.

1991-ben Baranya és Somogy megyében indultak az első falugondnoki szolgálatok, minisztériumi pályázatok alapján, a gépjárművek központi finanszírozásával, s azóta Kemény Bertalan társadalmi innovációja Szanyi Éva állhatatos segítségével egyedülálló segítő hálózattá fejlődött az aprófalvakban és tanyákon élők számára.

Nem feladata ennek a kis emlékeztetőnek, hogy belemerüljünk a sokak számára már történelmet jelentő múltunkba, csak annyi, hogy egy kicsit gondoljunk azokra, akik részesei voltak – falugondnokként, polgármesterként, segítőként, ellátóként – ennek az ember próbáló munkának, és a legrászorultabbak támogatására szánták el magukat.

Faludi Erika

Babits Mihály:

Áldás a magyarra

*Ne mondjátok, hogy a haza nagyobbodik.
A haza, a haza egyenlő volt mindig
ezer év óta már, és mindig az marad,
mert nem darabokból összetakolt darab:
egytest a mi hazánk, eleven valami!
Nem lehet azt csak úgy vagdalni, toldani!*

*Máskor is hevert már elköttözött tagokkal.
Zsibbadtan alélt a balga erőszakkal.
De mihelyt fölengedt fojtó köteléke,
futni kezdett a vér elapadt érbe.
Visszakapta, ami soha el nem vezett.
Nagyobb nem lett avval. Csak egészségesebb.*

*Lám, igaz jószágunk visszatér kezünkre,
bár a világ minden fegyvere őrizze.
Mert erős a fegyver és nagy hatalmasság,
de leghatalmasabb mégis az igazság.
Útja, mint a Dunánk és csillagok útja:
nincs ember, aki azt torlaszolni tudja.*

*Él a nagy Isten és semmise megy kárba,
Magyarok se lettünk pusztulni hiába,
hanem példát adni valamennyi népnek,
mily görbék s biztosak pályái az égnek.
Ebből tudhatod már, mi a magyar dolga,
hogy az erős előtt meg ne hunyászkodna.*

*Erős igazsággal az erőszak ellen:
így élj, s nem kell félned, veled már az Isten.
Kelnek a zsarnokok, tűnnek a zsarnokok.
Te maradsz, te várhatsz, nagy a te zálogod.
Zsibbad a szabadság, de titkon bizsereg,
és jön az igazság, közelebb, közelebb...*

(1938. november 2-6.)

Falugondnoki találkozó Soltvadkerten

Átalakult a tanyák szerepe

Egyesületünk minden évben szervez megyei és öt megyés találkozót, ahol a falugondnokságot, a település-fejlesztést érintő problémák, feladatok és kérdések megvitatására, valamint az aktuális jogszabályi változások ismertetésére kerül sor. Az idei első nagy találkozó apropója a várhatóan hamarosan megnyíló Tanyapályázat volt. Ebből az alkalomból 2015. április 23-án Soltvadkert látta vendégül tagjainkat.

Először dr. Lacziné Ritter Andrea, az Egyesített Szociális Intézmény vezetője köszöntötte az egybegyűlteket, majd Lehoczki Ferenc polgármester következett, aki előadásában bemutatta a települést. Beszédében kitért arra, hogy Soltvadkertről először mindenkinek a fagyi, a bor és a turizmus jut eszébe, azonban a település ennél sokkal több értéket hordoz magában, csakhogy a mai rohanó világban sokszor megfeledkezünk róla. A város első embere beszélt az elmúlt évek fejlesztéseiről, az utak, illetve az intézményeik felújításáról és korszerűsítéséről is. Mivel Soltvadkert igen kiterjedt külterülettel rendelkezik, és nagyon sok tanyán a mai napig nincs elektromos áram, ezért a település vezetősége a szociális intézménnyel karöltve kiemelt figyelmet fordít a település tanyás térségeiben élőkre.

Dr. Lacziné Ritter Andrea, az Egyesített Szociális Intézmény vezetője ismertette a soltvadkert szociális ellátórendszerét és azon belül is a két tanyagondnoki körzetet, majd átadta a szót Tóth Gábornak és Franck Attilának *(képünkön)* a település ta-

A tanyafejlesztési programok eddigi eredményeiről és jövőjéről Romvári Róbert, a Magyar Tanyákért Programiroda tervezési referense tartott előadást.

A tanyák szerepe az elmúlt évtizedek alatt teljesen átalakult, a megújuláshoz pedig a megfelelő infrastruktúra megteremtése alapvető cél kell, hogy legyen. A komplex fejlesztések egyik módja a tanyafejlesztési program, mely 2011 és 2014 között több mint öt milliárd forintnyi támogatást nyújtott önkormányzatoknak, valamint egyéni gazdálkodóknak.

A 2015-re tervezett Tanyafejlesztési Programban az előző évekhez képest bizonyos változtatásokat tettek a szakemberek. Területi lehatárolás

nyagondnokainak, akik képes prezentációval színesítve mutatták be mindennapi áldozatos munkájukat.

szempontjából nem történik változás, de egyes célterületekre (tanyai termékek piacra jutása, külterületi földutak karbantartása) várhatóan más uniós forrásokból lehet a későbbiekben pályázni. A vízminőség vizsgálatokra pedig ismételten van lehetőség támogatást igényelni. A pályázati ke-

retösszeg várhatóan önkormányzatok és helyi közösségek számára 500 millió forint, míg a tanyagazdaságok számára 650 millió forint lesz.

A hallgatóságban megfogalmazódott kérdéseket, problémákat Marton Judit, a Földművelésügyi Minisztérium Agrárfejlesztési Főosztály mun-

katársa válaszolta meg. A találkozón szó volt az induló egészségfejlesztési programról is, melyet Egészséges Bács-Kiskunért címmel indít el a megye komplex emberi erőforrás fejlesztési programként, s melyben egyesületünk konzorciumi partner lesz.

Az igazán tartalmas szakmai találkozó végén átsétáltunk a Kossuth Lajos Evangélikus Általános Iskolába, ahol meghallgattuk a Soltvadkerti Citerazenekar lenyűgöző műsorát. Utána a helyi borászatok – Frittmann, Font, Galántai, Lantos – által bemutatott borokat kóstolhattuk meg. A programok ebéd után sem értek véget, hiszen vártak bennünket az Egyesített Szociális Intézménybe, valamint lehetőségünk volt Nagy-Pál István Helytörténeti Gyűjteményét is megtekinteni, s másik érdekességként a veterán motorok kiállításán is nézelődhettünk. Az érdeklődők végül

ellátogattak a Vadkerti-tóhoz (a Büdös-tóhoz), melyet nyáron akár családostól is felkereshetünk. Köszönjük

a színvonalas programokat és a szíves vendéglátást.

Kovács Edit

Közösen az élhetőbb tanyavilágért

A Bács-Kiskun, Békés, valamint a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányságok évek óta kiemelt figyelmet fordítanak a tanyákon élő emberek biztonságának javítására, áldozattá válásuk megelőzésére. A közel húsz éve sikerrel folytatott tevékenység keretében

személyes tanácsadással, visszatérő látogatásokkal, szóró-, és tájékoztató anyagok készítésével és tanyákon élők részére történő eljuttatásával, együttműködő szervek (polgárőrség, mezőőri-, tanya-, falugondnoki szolgálat munkatársai, stb.) bevonásával

csökkentették a külterületen élők sérelmére elkövetett bűncselekmények arányát, ezáltal javítva a szubjektív biztonságérzetüket. Ennek szellemében a három megye – Békés megye főpályázói minőségével – közös pályázatot nyújtott be a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanácshoz és nyert támogatást a régió tanyán és külterületen élő lakossága szubjektív biztonságérzetének javítása, áldozattá válásának megelőzése, a sérelmükre elkövetett bűncselekmények csökkentése, valamint a velük történő közvetlen kapcsolat kialakítása érdekében.

A pályázati program megvalósítása során a rendőrség szakemberei a helyzetüknél fogva kiszolgáltatottabb, a három megye településeinek külterületén élő lakosság önvédelmi mechanizmusán kívánnak javítani, a lehetőségek függvényében erősíteni a lakosság szubjektív biztonságérzetét, információval történő ellátását, a közvetlen kapcsolat kialakítását. A projektekre meghívták egyesületünket is, hiszen a falugondnokok azok, akik minden nap jelen vannak a tanyavilágban és segítik az ott élőket.

Ladánybena egyre ütemesebben fejlődik

Elnökségi ülést tartottunk

A Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete 2015. április 15-én Ladánybenén tartotta elnökségi és felügyelőbizottsági ülését. A résztvevőknek alkalmuk volt megismerkedni a településsel is.

Ladánybena polgármestere, Kardos Attila és jegyzője, Szádvári Erika köszöntötte az ülésen megjelenteket. A polgármester beszédében ecsetelte a település mindennapjait, kiemelve az elmúlt években megvalósult fejlesztéseket. A napirendi pontok ismertetése után Bálint László, egyesületünk elnöke megnyitotta az ülést.

Csörszné Zelenák Katalin ügyvezető felvázolta az egyesület szervezés alatt álló rendezvényeit és programjait, melyek közül kettőre még várjuk a jelentkezőket: június 30-án Bajára a

Falugondnokok négy keréken elnevezésű közlekedésbiztonsági vetélkedőre, valamint augusztus 1-jén Bócsára a minden éven lezajló családi napra. A jelenlévők közül többen is felajánlották, hogy a bócsai összejövetelünkön főzni fognak, ám ettől függetlenül még várjuk a lelkes főzni vágyó falu- és tanyagondnokok jelentkezését.

A 2015. február 26-i közgyűlésen a korábbi alelnököt, Bálint Lászlót választotta a tagság elnökké, így most az alelnök tisztségre vártuk a jelöléseket. Kovácsné Kacz Erika röskei

tanyagondnok vállalta az ezzel járó plusz terheket, melyet ezúton is köszönünk neki.

Ladánybena polgármestere ígéretéhez híven települési sétára invitált bennünket, melynek során saját szemünkkel is lehetőségünk volt meggyőződni arról, hogy milyen fejlesztések és beruházások történtek az elmúlt években a községben. Igazán hangulatos, nyugodt és csendes helyet ismertünk meg. Először a művelődési házba tértünk be, ahol az egyik iskolai osztály testnevelés óráján éppen szekrényt ugrottak a gyerekek. El kell ismerni, hogy mi már csak nagy erőfeszítések árán tudnánk utánuk csinálni... Nem is akartunk sokáig zavarni, így átsétáltunk a településen működő Integrált Községi és Szolgáltató Térbe. A polgármester és az IKSZT vezetője elmondta, hogy milyen fejlesztéseket szeretnének megvalósítani az intézményben, miáltal még szélesebb körben tudják megmozgítani a településen élőket. Utunkat a település óvodájában folytattuk, ahová altatási időben érkeztünk, de az óvoda vezetője így is megengedte, hogy körbenézzünk. Távozásunkkor a kicsiktől egy-egy szál papírból készített virágot kaptunk ajándékba.

A nap befejezéseként frissen sülttel és rétessel csillapíthattuk éhségünket. Mindenki nevében mondhatom, hogy igazán hasznos és értékes napot zártunk.

Kovács Edit

Hírek

Alapképzés indult

Április 20-án Lakiteleken 20 fővel indult alapképzés, ahová Baranya, Komárom-Esztergom, Bács-Kiskun, Csongrád, Hajdú-Bihar, Pest és Tolna megyéből érkeztek a résztvevők. A vizsga november 19-én lesz.

Zalában, Baranyában

Júniusban Zala megyében indul továbbképzés „Amit tudni kell a baleset-megelőzésről és az elsősegélynyújtás korszerű elméletéről és gyakorlatáról” címmel Bucsután és Pakodon. Baranyában, a hegyszentmártoni faluházban (Kolozsvári u. 10.) húsz fővel indul elsősegélynyújtás és baleset-megelőzési továbbképzés.

Babaköszöntő

Egy köszöntő csapattal a Békés megyei Kardoskút falugondnokánál, Varga Pálnál jártunk, akinek kislánya, Boglárka már fél éves. Örömmel állapítottuk meg, hogy jól tűrte a becézgetést.

Baranyai tapasztalatgyűjtés

Falugondnoki munka MÁS szemmel címmel Mozsgón tartotta meg rendezvényét a Baranya Megyei Falugondnokok Egyesülete, melyen mintegy nyolcvan település képviselője vett részt. A meghívottak a fejlesztés irányairól hallhattak előadásokat és cserélhettek tapasztalatokat.

Samu János elnök és Kovács Zsolt polgármester köszöntő szavai után a falugondnokságok fejlesztési irányairól tartott előadást Horváth-Takács Bernadett, az Emberi Erőforrások Minisztériumának szociális szakreferense. Az ellenőrzési tapasztalatokról a Baranya Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalának munkatársa beszélt. Nagyon meglepte

a hallgatóságot, hogy nem mennek kis területre, hanem berendelik a falugondnokokat és úgy ellenőrzik a tevékenységüket. Álom és valóság – avagy a közmunkaprogram sikerei címmel Szabó Miklósné, Nagy Árpád és a házigazda Mozsgó polgármestere mondta el tapasztalatait. Ezt követően a meghívottak felkeresték a vágópontot, az üzemcsarnokot, a lé- és szárítóüzemet, a gyógynövénykertet. A találkozó során a résztvevők számtalan tapasztalatra tehettek szert, megismerhették más falugondnokok munkáját – köztük a helyi Hegedüs Jánosét –, megtekintették a vendéglátó települést, s pozitív véleménnyel távoztak Mozsgóról.

Mezőhegyesen is?

Békés megyében Mezőhegyesen is indulna falugondnoki továbbképzés, ha lenne elegendő jelentkező. Érdeklődni az irodában lehet!

Szelíd módszerekről Nógrádban

Május 7-én volt a Nógrád megyei Szécsénkében az a szakmai fórum, melyre egyesületünket is meghívták.

Horváth-Takács Bernadett, az Emberi Erőforrások Minisztériumának szociális szakreferense Falu- és tanyagondnoki szolgálatok helye a szociális

szolgáltatások rendszerében címmel tartott előadást, Csörszné Zelenák Katalin, egyesületünk ügyvezetője pedig Falugondnokság a vidékfejlesztés szelíd módszere címmel beszélt a falugondnoki egyesületekről, valamint az alap- és továbbképzésekről. Dr. Szaniszló Éva, a Nógrád Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi főosztályvezető helyettese a falu- és

tanyagondnoki ellenőrzések működési tapasztalatait tárta a hallgatóság elé. Szó volt a helyettesítésekről, és a szabálytalan helyettesítés miatti normatíva-visszavonásokról is. Brozsó András terényi kollégánk Falugondnok a település ellátó rendszerében címmel mondta el eddigi tapasztalatait. A programot kérdések és vélemények színesítették.

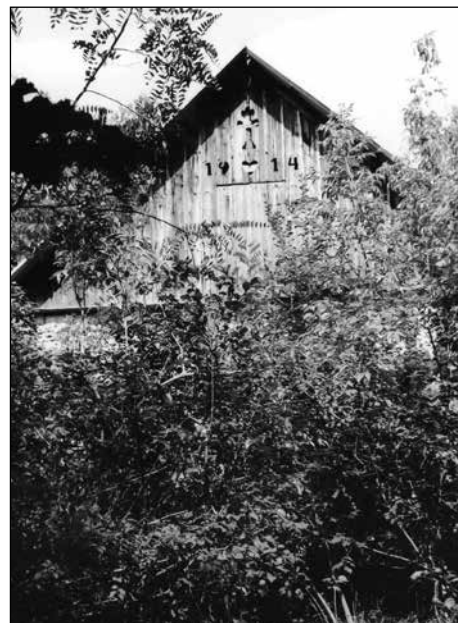

Pásztor Piroska: Sors

*Távol a várostól elhagyott tanya áll,
ember nem jár erre, ide csak madár száll.
Dudvás, sűrűn benőtt a régi gyalogút,
pajkos szél ringatja a rozoga kaput.
Itt roskadt magába a nádfedeles ház,
örködik felette egy hűséges akác.
Roggyant, görbe falak, esőtől lemállva,
ablakai vakon pislognak a tájra.
Gémeskút karjával az égre integet,
rég nem húzott ő fel friss hűsítő vizet.
A széthasadt vályú szomjazva kiszáradt,
repedéseiben zöld fű vetett ágyat.
A házat nem védi foghíjas kerítés,
mindent a csend ural, a fájó feledés.
Valaha virágzott, nem volt halott mindig,
szép, piros muskátli nézte ablakait.
Gondosan nyírt fűvén apró, boldog gyermek
csilingelő hangja verte fel a csendet.
A nagyszülők végleg elköszöntek egy nap,
muskátlitól díszlik fenn két égi ablak.
A gyermek is felnőtt, messze vitte vágya,
de még most is gondol a kicsiny tanyára.*

Válogatás Benkovics Tibor szentkirályi tanyagondnok fotóiból

Kiskunmajsai tanulmányúton a kishegyesiek Időutazás a határban

A Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének köszönhetően 2015. április elején Kiskunmajsára, az Orgona Református Egyesített Szociális Intézménybe látogatott Kishegyes Község Házi Betegápolás Szolgálat.

A szolgálatot a szabadkai Caritas és a Nők Kishegyesi Fóruma működteti, folytonosságát pedig a községi költségvetésben erre a célra tervezett anyagi támogatás, illetve pályázati pénzek teszik lehetővé Kishegyes községhez tartozó három településen (Kishegyesen, Szeghegyen és Bácsfeketehegyén). Három egészségügyi kisegítővel, illetve három falugondnokkal több mint 150 idős és beteg embert lát el, három hétszemélyes jármű segítségével.

Fontosnak tartjuk a képzéseket, szívesen tanulunk másoktól, így kerültünk Kiskunmajsára. Köszönjük Halász Sándorné Erzsike intézményvezetőnek és Csóti Péterné Évikének, valamint Csörszné Zelenák Katalinnak ezt a lehetőséget, a gondosan megszervezett, tartalmas szakmai napot. Hogy mit jelentett a tanulmányi út résztvevőinek a Kiskunmajsán eltöltött nap, elmondják ők maguk:

Szeretem az ilyen embereket, akik nem kényszerből, hanem szeretetből végzik a munkájukat. Jó volt látni, hogy máshol hogyan működnek a dolgok. Tapasztalatainkat is kicseréltük.

Natasa Brezovac házi kisegítő-gondozó, Szeghegy:

– A kiskunmajsai látogatás számomra sok új kérdést nyitott meg. Köszönöm a gondozóknak, házi kisegítőknak, a kiszolgáló személyzetnek, akik türelmesen válaszolgattak a kérdéseimre. A gondozóközpont nekem újdonság, szívesen látnék nálunk is ilyen. Minden egységet körbejártunk, a történet azonban az idősek otthonának körbejárásával vált egésszé, amely mély nyomot hagyott bennem. Nagyon köszönöm a szívélyes fogadtatást, a sokrétű segítséget, és az irántam tanúsított türelmet, mivel én a magyar nyelvet alig ismerem. Hálás vagyok azért, amit meg tapasztalhattam: az idősek iránti mérhetetlen szeretetet és

mal is. Nagyon helyesnek tartom, hogy náluk egy meghatározott területre két, esetleg három házi ápoló is jut, ami Kishegyesre nem érvényes. Az otthonnak van étkezdéje, mely teljes mértékben elnyerte a tetszésemet. A házi ápolók és falugondnokok innen látják el az idős személyeket és mozgásképteleneket, akik igényelik az ebédet. Akik pedig be tudnak járni, ott fogyaszthatják el és délután négy óráig hangulatos közösségben tölthetik el az idejüket. Finom és ízletes ebéddel vendégelték meg bennünket, majd utána visszatértünk az otthonba, ahol ismertetőt tartott az igazgató a intézmény mindennapi működéséről, szokásairól, szabályairól és az idősekkel való együttműködésről, valamint az ellátásról. Ígéretet tettünk, hogy a közeljövőben szeretnénk viszonzni a kedves fogadtatást, hogy ők is betekintést nyerjenek a mi környezetünk és szervezetünk munkájába. Mindent összegezve ez a tanulmányi kirándulás számomra kellemesen és tanulságosan múlt el. A kiskunmajsaiak vendégszeretete, pár gyakorlati technika elsajátítása és Marika kolléganőm barátsága örök emlék marad.

Raicsevics (Raičević) Vladimir, Szeghegy falugondnoka:

– Nagyon tetszett, hogy mindenki már előre tudja a másnapi teendőit. Látszik, hogy az emberek jó érzéssel dolgoznak, hogy kedvesek az idősekkel, hogy a koordináció és a kommunikáció kiemelkedő szinten van. Az állami normatíva pedig létbiztonságot ad a működtetőnek is és a falugondnoknak is.

Ali István, Bácsfeketehegy falugondnoka:

– Már nagyon vártam ezt a tanulmánykirándulást, hogy része legyek a magyarországi kollégák munkájának. Ez alkalommal a kiskunmajsai tanyagondnokok munkájába lestünk bele egy kicsit. Ők sokkal nagyobb felületet fednek le, de szerintem nincs sok idejük elbeszélgetni az idősebbekkel, amit azok nagyon is elvárnának. Azért láttam magam a magyarországi kolléga bőrében, tetszett a vele eltöltött nap. Tapasztalatom alapján mi több fizikai munkát

Gál Valentina egészségügyi nővér és házi kisegítő, Bácsfeketehegy:

– Egy gyors megbeszélést követően azonnal belevetettük magunkat a terepes munkába kerékpárokkal. Kati nővér munkáját figyelhattuk, aki egy igazi energiabomba. Több helyre mentünk látogatni, beszélgetni, ebédet vinni... De nem csak ez a feladata, a takarítás, fürdetés... s a sor hosszú lenne.

gondoskodást, mert ez reményt ad, miszerint vannak még emberek, akik ezt a munkát az idős rászorulóknak iránti szeretetből végzik, nem pedig más okból. Még egyszer köszönöm!

Csabai Aranka házi kisegítő-gondozó, Kishegyes:

– Több betegnél-szolgáltatónál végeztük el a napi szükséges feladatot, ami egyezik az én hegyesi munkám-

végzünk a ház körül (ami nem baj), kórházba, egészségházakba visszük a felhasználóinkat, többet vagyunk mellettük – szerintem. De a vége ugyanaz, itt is ott is sok sok szeretettel, idős embertársaink segítségével dolgozunk.

Szűcs István, Kishegyes falugondnoka:

– Arra voltam kíváncsi, milyen is az ő munkájuk, nehezebb-e, mint nekünk itt, a Vajdaságban. Vajon ők többet nyújtanak-e, mint mi? Az ebéd szét-hordásnál kapcsolódtunk be a napi munkájukba, nekünk nincs ebéd szét-hordásunk (mert nálunk mondjam úgy: nincsen idősök otthona komolyan felszerelt konyhával, onnan pedig csak egy lépés volna a rászorulóknak étkeztetése). Az idősök, ahogy odaértünk szívesen fogadtak bennünket, mindenkinek volt egy pár kedves szava (nagy területet jártunk be, hisz ott még élnek a tanyák), mindenhol leadtuk az ebédet és a bolti megrendeléseket is, ahol volt. Egy idős asszonynál jártunk, s ahogy beléptünk az épületbe, mintha az időben is visszamentünk volna. A konyha földes volt, mázolt. A sarokban ott lapult a rakott sparhelt, a fal mellett a pad. Gyerekkorom emlékei. Szemmemmel kerestem a kemencét is, de azt nem láttam. Az emberek közvetlenek, jó lelkűek, szívesen dolgoznék ott, habár szerintem mi többet vagyunk a felhasználóinkkal, mi végezzük a ház körüli munkát is, fát vágunk, füvet nyírunk, kórházba szállítunk, hivatalos dolgokat rendezünk, piacra járunk bevásárolni. Megjegyzem, nekünk meghatározott számú idős embert kell ellátni, a vendéglátóink esetében ez nem így van. Tehát a feladataink nagyjából ugyanazok, határon innen és határon túl. Idősök itt is vannak, ott is vannak, és segíteni kell őket.

Christina Furtner Németországból, aki jelenleg a szabadkai Caritasnál és a Nők Kishegyesi Fórumánál önkénteskodik:

– Nagy szeretettel fogadtak bennünket és megismerkedtünk az intézménnyel. Azután a nővérekkel mentem terepre és meglátogattam az idősök klubját, ahol az idősöket hétfőtől vasárnapig ellátják. Nekem az volt nagyon érdekes, hogy a felkerestük a tanyákat is, ahol sokszor nincsen áram, és az ott élőknek ilyenkor gyertyát, vagy petróleumlámpát visznek, a szomszéd pedig kilométerekre lakik. Számom-

ra ez elképzelhetetlen. Ebéd után a kishegyesi és a kiskunmajsai nővérel elmentem terepre egy idős nénihez. Nagyra értékelem ezt a fontos munkát. Érdekes volt hallgatni a két nővér tapasztalatcseréjét. Mik a különbségek és mik a hasonlóságok. Nem sokban különböznek, de egyben igen: Kishegyesen az időseknek a kisegítő készít ebédet, Kiskunmajsán a kész ebédet

végén számfejtik a bérüket. E mellett dokumentálják részletesen azt is, hogy melyik napon mit csináltak. A fenntartók és a vezetőség munkájáról azt tudom mondani, hogy kiváló, eredményes, szakszerű és látványos változások történtek az előző látogatásom óta.

Fontányi Andor, a Topolya és Kishegyes Községek Szociális Központjának munkatársa:

viszik neki. Végezetül megnézhattuk az idősök otthonát, ahol mintegy száz gondozott van. Érdekes és tanulságos volt ez a nap Kiskunmajsán.

Kocsis Margit, a kishegyesi házi betegápolás szolgálatának önkéntes koordinátora:

– A tanulmányi kiránduláson az én meglátásaim a következők voltak: A központi konyha működtetésével az idősök otthonának lakói higiénikus körülmények között fogyasztják el az ételt az ebédlőben, a házi ápoltak szakszerű ételkihordásban részesülnek, a gondozók a gondozottakat ha kell, háznál megejtetik. Központi ügyelet – jelzőrendszer segítségével: a bajba lévőkhöz gyorsan, hatékonyan és szervezeten tudnak segíteni. A falugondnoki szolgálat mini buszokkal közlekedik – ennek köszönhetően egyszerre több embert szállítanak, sokakhoz sok ételmelet el lehet juttatni egy útvonalon, tehát figyelemre méltó takarékoskodás. Az ellátók ebédlőben fogyasztják el az ebédet – a törvény által biztosított 20 perces ebédszünetben lehetőségük van az ellátóknak is, hogy megfelelő körülmények között, munkaidőben étkezzenek. A gondozók napi jelentést írnak – minden nap a munka befejeztével egy részt jelenléti ívet vezetnek a munkaidő nyilvántartásukról, melynek alapján hó

– A kiskunmajsai szakmai kirándulás számomra kimondóan ösztönző és gondolatébresztő élmény volt. Sokat jelent számomra, hogy informálódtam a helyi gerontológiai szolgáltatások kialakulásáról, fejlődéséről, jelenlegi állapotáról és a jövőbeli céljairól, az említett régióban és Magyarországon. A szakmai vezetőség szívélyesen válaszolt minden kérdésünkre és tudásukat jószándékúan megosztotta velünk. A vendégszerető fogadtatás tökéletes alapja volt a tapasztalatgyűjtésnek. Elsősorban elméleti szinten lettünk gazdagabbak, majd gyakorlati téren is. Külön kiemelésre méltó lehetőség, hogy betekinthettünk a terepmunkába, megismerhettük a különböző szolgáltatások felhasználóit és halhattuk értékelésüket a szolgáltatásokról, melyben részesülnek. Megismerkedve a környékkel és a dolgozók napi feladataival, teljesebb képet kaptunk a munkakörülményeikről, lehetőségeikről és kötelezettségeikről. Különböző szinteken láthattuk a terepmunka, a nappali foglalkoztató központ és a bentlakásos otthon működését. A kedves, figyelmes és megtisztelő emberi kapcsolatok átjárták az ott töltött idő minden pillanatát. Köszönet a lehetőségért a látogatásra, a kellemes fogadtatásért és az átadott tudásért.

Zsidai Erzsébet

Kishegyesen jártunk „évi rendes” látogatáson

Barátságban nincs határ

Évek óta hagyomány, hogy májusban ellátogatunk Kishegyesre partnerszervezetünk, a Kishegyesi Női Fórum meghívására. Idén ez május 16-án történt. Rengeteg élményben volt részünk, amint az az alábbi beszámolóból is kiderül.

Megbeszélés szerint Kelebián találkoztunk. Együtt indultunk tovább és együtt léptük át a határt. A borongós, hűvös idő, a szemerkélő eső nem sok jóval biztatott, ám nem szegte kedvünket. Csekély várakozás után jutottunk át Vajdaság területére. Szűk órányi autózás után érkezünk meg Kishegyesre, a focipályához, ahol már vártak és régi ismerősként üdvözöltek minket a Női Fórum tagjai. Hidegtállal, szendvicsekkel, vidám hangulattal fogadtak, folyt a beszélgetés, a kölcsönös beszámolók, mivel, mi történt tavaly óta.

Mielőtt tovább indultunk volna, rögtönzött bemutatón ismerkedtünk meg a helyi specialitás, a „kötött tészta” készítésével. Ez nem más, mint normál levestészta géppel keskenyre nyújtva, megkenve fűszeres, fokhagymás olajjal, jól behajtogatva, majd egyszerűen

barátainkkal kiegészülve elindultunk a városi könyvtárba.

Barátaink minden évben tudnak újat mutatni, pedig azt hisszük, mindent láttunk már. A könyvtár a Fő utcán található, még a XIX. században alapították. Jelenleg 14000 kötettel rendelkezik. Nagyon tetszett, hogy külön szekrényben gyűjtik és tartják a

Körülbelül a XX. század elejétől kezdődően követhető nyomon az erkölcs változásának hatása az esküvői ruhák vonatkozásában. Természetesen a kutató szemével nézve sok egyéb is láthatóvá válik a régi és újabb képeket tanulmányozva. A jóízű, anekdotázó, közös ismerősöket felidéző beszélgetésnek alig akart vége szakadni, de az

rövid szakaszonként csomóra kötve, elvágva. Levesbetétként lényegül át a gulyás „alkatrészévé”. Jól megnéztük, megjegyeztük, majd immár kishegyesi

kishegyesi kötődésű írók, költők köteleit. Ami miatt idelátogattunk, az a dr. Szőke Anna néprajzkutató által létrehozott esküvői ruha fotókiállítás volt.

idő, és Zsidai Erzsike sürgetése megtette hatását.

Következő állomásunk a katolikus temetőben felállított, az 1848-49-es szabadságharc idején Jellasics bán és Guyon Richárd honvédtábornok seregei között 1849. július 14-én vívott, a magyarok győzelmével végződött csata emlékét őrző emlékmű. Az eredetét 1887-ben emelték a csata valódi helyszínén, de azt Trianon után lerombolták. A táblákon lévő feliratai azonban csodálatos módon éppen megmaradtak, és a múlt század végén előkerültek. 2000-ben közadakozásból újra felállították az egykori emlékmű mását. Azért a temetőben, hogy az akkor éppen regnáló, nyíltan magyarellenes hatalom ne tudja azt megakadályozni. Azóta minden év március 15-én van hol megemlékezniük a kishegyesi magyaroknak az 1848-49-es forradalom és szabadságharc évfordulóján.

A temetőből a Dombos Fest helyszínére indultunk tovább. Mivel Kishe-

gyes a Telecskai dombok ölelésében fekszik, nem meglepő, hogy magas löszfal zárja le a falu utcáit. Talán az sem, hogy az emberi hanyagság szemétdombbá változtatta a domb alját. Az azonban minden elismerést megérdemel, hogy akadtak lelkes fiatalok, akik kitakarították, rendbe tették, a természetnek és a közösségnek visszaadták ezt a szépséges teret. Immár tizennégy alkalommal rendeztek itt művészeti fesztivált rengeteg munkával, civil összefogással, sok-sok látogatóval.

A Dombos Fest, ha kis időre is, de felfrészeltetni kívánja a mindennapok gondjait és sokoldalúságával, igényességével próbál hozzátenni a vajdasági lét élehetőségéhez. Bekukkantottunk a kemencébe, az alatta lévő pincébe is, de rövidesen indulnunk kellett, hiszen várt minket a „kötött tésztával” gazdagított gulyás, na meg a spenótos, fokhagymás túrós rétes, és az ő édes társa, ami ugyanúgy nagyon finom. Újabb kedélyes, vidám beszélgetés zajlott, végül, a kézműves tagozat tagjainak bájos ajándéka búvölt el mindannyiunktól.

Utunk ezután a Kátai-tanyára vezetett, a Telecskai dombokra, ahol újra körüljártuk a már nagyrészt ismert épületeket, látványosságokat. Elsősorban gyerekek számára szerveznek táborokat, de felnőtt csoportok látogatásait is lehetővé teszik. Területén működik egy amfiteátrum, mely konferenciák rendezésére alkalmas, több jól felszerelt biztonságos játszótér,

valamint egy gazdasági udvar háziállatokkal, tájház, nyári kemence, rakott tűzhely, szabadkémény, több mint 100 éves szövőszék. Ugyanakkor modern, fürdőszobával ellátott 2-4-6 ágyas szálláshelyek, 300 fő étkeztetésére alkalmas „étterem”. Nem szűnő lelkesedés, kreativitás, állandó fejlesztés, a színvonal folytonos emelése, újnál újabb ötletek – ez szűrődik le bennünk a tulajdonos Kátai Gézával folytatott beszélgetés során.

S hogy véletlenül se maradjunk maradandó élmény nélkül, továbbautóztunk a Pékmúzeumba, mely családi örökség (nagyszülők), ahol megismerkedhettünk a pékmesterség régi, de még fellelhető eszközeivel, a valahai pékmester életének megmentett, eredeti állapotába visszaállított tárgyival, emlékeivel. A pékműhely udvarán álló, nyitott elejű kemencében mindannyian megsüthettük saját magunk számára az előre feltekert kürtöskalácsot. Igaz, segítséggel, kicsit beleértetve a parázsba, de a sült kalács, a piruló cukormáz illatától lelkesen, büszkén nézegettük, eszegettük a finomságot. Ezzel ért véget kishegyesi napunk, mely megint a vendéglátás, jó hangulat, és a baráti kapcsolatok ápolásának jegyében telt. Minden évben életük újabb szeletét láttatják velünk kedves barátaink, gondoskodva róla, hogy egy év múlva is szívesen térjünk vissza szeretett falujukba. Köszönjük a Kishegyesi Női Fórum meghívását, és a szép, tartalmas napot.

Vidácsné Lukucz Éva

Nemzeti értékek

Hagyományos halászat a Duna alsó szakaszán

A Duna magyarországi szakaszán a folyó mellett élő emberek minden napjaihoz hozzátartozott a víz, és azazal együtt a halászat, mint az élelemszerzés módja. Mára ez a kisszerszámosságos halászat formájában maradt fenn többek között Fajsz közigazgatási területén is. Jellemzője, hogy a halászok az elődeiktől tanult tudás alapján készítik saját eszközeiket, melyet a hal kifogásához használnak fel, továbbá elsajátítják a dunai csónak készítésének minden fortélyát. Eszközeikhez hálót készítenek sajátos technikával. A Duna sekélyebb vizeinek megismerésével használják és helyezik ki halászati eszközeiket, melyek között ma is megtalálható a varsa, a kece, a dobóháló és a milling.

A varsa tölcészerű nyílással készült, a végén kúposan végződő, vesszőből font öblös halfogó eszköz, amelynek a vizek járása, a halak tulajdonsága szerint sok változata ismeretes. A kece a csónakról vontatott, folyóvízi szerszáma. Jellemzője az A alakú, lécekből összeállított keret, amelyre a hálót felszerelik. A csónakban álló halász egyik kezével evez, másikkal a kecefa csúcsához rögzített kötelet tartja, így vontatja a víz folyása irányába a fenéken járó szerszámot. A dobóháló szabályos kör alakú, körben ólomsúlyozású eszköz. A halász a dobókötelet csuklójára hurkolja, és nagy lendülettel úgy dobja el a hálót, hogy már a vizet érés előtt szétterüljön. A kötél húzásakor

az összehúzó inak a középső karkán átcsúsznak, így a háló s benne a zsákmány zacskószerűen emelkedik ki a vízből.

Számukra mára értékmegőrző és hagyományápoló szabadidős tevékenységgé lépett elő a kisszerszámosságos halászat. E hagyomány megőrzését a Duna alsó szakaszán számos egyesület segíti és irányítja. A „Hagyományos halászat a Duna magyarországi alsó szakaszán” a Szellemi Kulturális Örökség Nemzeti Jegyzékébe is bekerült.

Négy keréken

A Bács- Kiskun Megyei Baleset-megelőzési Bizottság és a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete meghirdeti a Falugondnokok négy keréken elnevezésű közlekedéss ismereti versenyt, amely 2015. június 30-án 10 és 16 óra között lesz Baján, a Duna Wellness Hotelben (Szentháromság tér 6.) és a település önkormányzati üdülőjében.

A verseny célja: a KRESZ-t már jól ismerő, rendszeresen gépjárművel közlekedő számára egy magasabb szintű megmérettetés lehetőségének megteremtése, balesetmentes közlekedésük elősegítése, továbbá olyan ismeretanyag átadása, mely a versenyzők hasznára lehet a helyes és jogvédő közlekedési magatartás kialakításában.

A versenyre három fős csapatok nevezhetnek. A csapat mindhárom tagja B kategóriás elméleti KRESZ-tesztlapot tölt ki, majd a csapatból egy fő személygépkocsival (vizsgabiztos jelenlétében) a forgalomban közlekedik, egy fő kerékpárral köz-

lekedve, ügyességi akadálypályán (szlalom, rázópad, tárgyáthelyezés, lengőkapun történő áthaladás, „fésű”, sarokfordító) bizonyítja rátermettségét. A csapat további egy tagja ittasságot szimuláló szemüvegben hajt végre feladatot. A versenyzőknek továbbá számot kell adni gépjármű-vezetésttechnikai tudásukról, valamint elsősegély-nyújtási ismeretekből is. A részvétel feltétele az érvényes B kategóriájú vezetői engedély megléte, valamint a kerékpáros versenyzőnek a kerékpározni tudás. A vezetői engedélyt a verseny alatt a forgalomban közlekedőnek magánál kell tartania, továbbá a versenyzőt a vezetés megkezdése előtt alkoholszondás vizsgálatnak vetjük alá.

A verseny díjazása: összesített elméleti és gyakorlati eredmények alapján az 1-2-3. helyezett csapat minden tagja tárgyjutalomban részesül, valamint az egyéni legjobbak különdíjban.

Jelentkezési határidő: 2015. június 10.

DUNA-TISZA KÖZI FALUGONDNOKI HÍRLEVÉL

Kiadja:

a Falugondnokok

Duna-Tisza Közi Egyesülete

e-mail: info@falugondnoksag.hu

honlap: www.falugondnoksag.hu

iroda: 6000 Kecskemét, Irinyi u. 17.

Telefonszám:

06-76/507-543

Fax: 06-76/507-544

Szerkeszti:

Borzák Tibor, Csörsz Zelenák Katalin

Sümejiné Ország Edit, Moiskó Csilla,

Tördelő: Almási László

Rajz: Vida Ágnes

Engedélyszám: 2.9/776-1/2006

Nyomda: Print 2000, Kecskemét

Megjelent az

támogatásával.